

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „БИЗНЕС, ИНВЕСТИЦИИ, НЕДВИЖИМИ ИМОТИ“

Приета от ФС протокол № 11/ 25.04.2024 г.

Приета от КС протокол № 11/ 16.04.2024 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „СТРОИТЕЛНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО“

ЗА СПЕЦ: „Строително предприемачество и недвижима собственост“;

ОКС „магистър“ – задочно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 38 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	
т.ч.	
• ЛЕКЦИИ	23
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	202

Изготвили програмата:

1.
(проф. д-р Стоян Стоянов)
2.
(доц. д-р Тодор Райчев)
3.
(гл. ас. д-р Ваня Антонова)

Ръководител катедра:

„Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“ (доц. д-р Тодор Райчев)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Строително предприемачество“ е предназначена за студентите от специалност „Строително предприемачество и недвижима собственост“, ОКС „магистър“. Дисциплината разглежда същността и специфичните особености на строителното предприемачество, познаването на които е необходимо условие за реализиране на строителната предприемаческа дейност, за ефективното ѝ управление в предприемаческите организации и възможност за активно участие на пазара.

Основна цел на дисциплината е да подпомогне студентите при усвояването на специфични знания и разбирания в областта на строителното предприемачество. В курса са разгледани различни теоретични концепции, представен е българският принос в теорията на предприемачеството. В хронологичен ред е анализиран процесът на развитие на строителното предприемачество в България. Изведени са основните белези на строителното предприемачество, класифицирани са източниците за нововъведения, влияещите фактори, видовете предприемачески риск и др.

В резултат на придобитите знания, очакваните резултати от обучението са за формиране на умения относно: правилно оценяване на предприемаческите възможности и съпътстващи рискове; идентифициране на факторите за успех и провал в предприемаческата дейност; разработване и реализиране на предприемачески стратегии; открояване на главните елементи на предприемаческото поведение и култура. Най-важното, което младите специалисти следва да възприемат е, че предприемачът е фигура, притежаваща солидни теоретични познания, много добри практически умения, борчески дух и нравственост, и чувствителност при използване на предприемаческите ситуации. Това би могло да стане след обстойно запознаване с особеностите и спецификата на строителното предприемачество, което тази дисциплина предлага.

Дисциплината има хибриден характер, тъй като комбинира различни методи на обучение и използва различни ресурси за учене. Посредством решаване на практически казуси, посещения в практиката, дискусии с гост лектори, работа по проекти и провеждане на проучвания по дисциплината, студентите придобиват способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения в областта на строителното предприемачество.

Интердисциплинарният подход е широко застъпен предвид факта, че дисциплината включва познания от няколко предметни области – бизнес, финанси, право, комуникации, психология и др. Ефективното предприемачество изисква знания и умения не само за самия строителен бизнес, но и в областта на междуличностната комуникация, стратегическото планиране, вещното и облигационното право, логистиката, анализа на данни и други области.

Съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2018 г. в хода на обучението по дисциплината се прилагат и развиват следните ключови компетентности:

- цифрова – група 4. Познаване на цифровите технологии в управлението на строителния предприемачески процес, общуване и взаимодействие със заинтересованите страни в строителния предприемачески процес, развитие на критично мислене към валидността, надеждността и въздействието на информацията при управление на строителните предприемачески проекти, познаване на правните и етичните норми при използването на дигитални технологии;

- гражданска – група 6. Развиване на способност за разбиране на икономическите, социалните, екологичните и вещноправните процеси, формиране на интерес към икономически, социални и зелени събития и инвестиции за устойчиво строителство, към икономическата политика в областта на недвижимите имоти, вземане на решения свързани със социалната отговорност на строителния предприемач;

- предприемаческа – група 7. Развиване на критично мислене, аналитичност, стратегическо планиране, управленски умения, умения за работа в екип, осведоменост за социално-икономически тенденции и способност за анализ на икономически показатели и диагностика в областта

на строителството, управление на ресурсите, разходите и риска в строителния предприемачески процес.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО
1.1.	Класически предприемачески теории
1.2.	Съвременни теории и концепции за предприемачеството
2.	ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ И ЗНАЧЕНИЕТО МУ ЗА РАЗВИТИЕ НА ИНДУСТРИЯТА В БЪЛГАРИЯ
2.1.	Предприемачеството в България – развитие на теоретичното знание
2.2.	Приносът на предприемачеството за развитието на българската индустрия
3.	МЯСТОТО НА СТРОИТЕЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ПРАКТИКА
3.1.	Място и роля на строителното предприемачество в икономическия цикъл
3.2.	Особеностите на строителното предприемачество и тяхното проявление в икономическото развитие
4.	СЪСТОЯНИЕ НА СТРОИТЕЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В БЪЛГАРИЯ: РАЗВИТИЕ И РЕГУЛИРАНЕ
4.1.	Някои оценки за строителното предприемачество в България до 1944 г.
4.2.	Строителното предприемачество в България през периода 1947 - 1989 г.
4.3.	Характеристика на строителното предприемачество в България за периода 1989 - 2010 г.
5.	НОРМАТИВНА РАМКА НА СТРОИТЕЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО
5.1.	Държавна политика и регулиране на строителното предприемачество в България
5.2.	Използвана терминология в строителното предприемачество
6.	ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И НОВАТОРСТВО
6.1.	Нововъведения и предприемачество
6.2.	Източници за нововъведения
7.	ОТЛИЧИТЕЛНИ БЕЛЕЗИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ
7.1.	Предприемаческа организация
7.2.	Предприемаческо поведение
7.3.	Системния анализ на стоковия портфейл
7.4.	Организация на източниците за инвестиране
8.	УСЛОВИЯ ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО
8.1.	Външни за предприемаческата организация условия, способстващи за нейното развитие
8.2.	Условия, формиращи вътрешния потенциал на предприемаческата организация
9.	СТРОИТЕЛНАТА ОБЛАСТ КАТО СРЕДА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО
9.1.	Функции на строителния предприемач и области на приложение на строителното предприемачество
9.2.	Организационни форми за предприемаческа дейност
10.	ОСОБЕНОСТИ НА СТРОИТЕЛНИЯ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ПРОЦЕС
10.1.	Същност и обхват на предприемаческия процес
10.2.	Институции в строителната предприемаческа дейност

10.3.	Институции в строителството
10.4.	Кредитни институти
10.5.	Общественост
10.6.	Други участници
11.	ЕТАПИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ В ПЕРИОДА НА ПРОУЧВАНЕ И ПРОЕКТИРАНЕ
11.1.	Етап на проучване
11.2.	Етап на проектиране на строителните обекти
12.	ЕТАПИ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО И ВЪВЕЖДАНЕТО В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА СТРОИТЕЛНИЯ ПРОДУКТ
12.1.	Етап на изпълнение на строително-монтажните работи
12.2.	Етап на въвеждане в експлоатация
13.	СПЕЦИФИЧНИ МОМЕНТИ ОТ ПРАКТИКАТА НА СТРОИТЕЛНИЯ ПРЕДПРИЕМАЧ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО
13.1.	Видове договори
13.2.	Особености при покупка на строителен продукт
14.	ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ И РИСК
14.1.	Причини за предприемачески риск
14.2.	Видове рискове
14.3.	Баланс на рисковете и печалбите
15.	ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ АНАЛИЗИ
15.1.	Видове анализи
15.2.	Предприемачески методи за анализ
16.	ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ФАКТОРИТЕ ЗА УСПЕХ И ПРОВАЛ В ПРЕДПРИЕМАЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ
16.1.	Фактори за постигане на успех в предприемачеството
16.2.	Фактори, които предизвикват провал в дейността на предприемача
17.	ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ СТРАТЕГИИ В СТРОИТЕЛСТВОТО
17.1.	Същност и обхват на предприемаческите стратегии
17.2.	Стратегия на строителното предприятие
17.3.	Видове предприемачески стратегии в строителното предприятие
18.	РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА СТРАТЕГИЯ В СТРОИТЕЛНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ
18.1.	Организация
18.2.	Етапност при разработване на стратегии
18.3.	Стратегически анализ на дейността на строителното предприятие
18.4.	Целеполагане
19.	РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА СТРАТЕГИЯ
19.1.	Стратегически планове и програми
19.2.	Разработване на предприемачески бизнес план
19.3.	Стратегическо изпълнение
19.4.	Стратегически контрол
20.	КУЛТУРА НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО
20.1.	Обхват на въпроса за предприемаческата култура
20.2.	Изисквания за предприемаческа култура

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест (с отворени, затворени и/или смесени въпроси)	1	35
1.2.	Доклад върху практически казус/проведено проучване	1	50
1.3.	Курсова работа (по предварително избрана или зададена тема)	1	67
Общо за семестриалното оценяване:		3	152
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест с отворени, затворени или смесени въпроси)	1	50
Общо за сесийното оценяване:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		4	202

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Стоянов, С. Строително предприемачество. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2012.
2. Стоянов, С. Развитие на строителното предприемачество в България. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2012.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Воробьев, С. Н., К. В. Балдин. Управление рисками в предпринимательстве. 4-е изд. испр., Москва, Дашков и К, 2013.
2. Грибов, В. Финансовая среда предпринимательства и предпринимательские риски. Москва, КНОРУС, 2017.
3. Желев, И., С. Христова, М. Иванова. Управление на инвестиционния процес. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2016.
4. Коев, Й. Въведение в предприемачеството. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2013.
5. Коев, Й. Предприемачество и МСП. Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2014.
6. Никитина, Н. Ю., С. М. Корунов, А. А. Яшин, И. Д. Опарин. Предприемачество. Учебное пособие. Екатеринбург, Изд. „Уральского университета“, 2020.
7. Резник, С. Д., И. В. Глухова, А. Е. Черницов. Основы предпринимательской деятельности. Москва, Инфра-М, 2015.
8. Рубин, Ю. Б. Основы предпринимательства. Москва, Синергия, 2016.
9. Юденко, М. Н. Современные методы организации предпринимательской деятельности в строительстве. Учебник, Москва, Риор, Инфра-М, 2016.
10. Abel John Tsado et al. Construction Micro, Small, and Medium Enterprises (CMSMEs) Innovations. Journal of Engineering, Project, and Production Management. 2020, 10(1), 11-18.
11. Barringer, B. R., R. D. Ireland. Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures. 5th ed., global ed., Harlow, Pearson, 2016.
12. Byrne, John A. World Changers: 25 Entrepreneurs Who Changed Business as We Knew it. New York, Penguin, 2011.

13. Ganaway, Nick B. Construction Business Management: A Guide to Contracting for Business Success. 1st ed., Elsevier, 2006.
14. Ganaway, Nick B. Construction Business Management: What Every Construction Contractor, Builder & Subcontractor Needs to Know. 1st ed., Elsevier, 2006.
15. Koukkari, H. and Orstavik, F. The leitmotif of building-products innovation in Finland: From commercial technology exploitation to sustainable development. In F. Orstavik, A. Dainty, & C. Abbott (Eds.), Innovation in the Built Environment (First.). John Wiley & Sons. West Sussex, 2015, pp. 181-202.
16. Ries, Eric, The Lean Startup: How Today's Entrepreneurs Use Continuous Innovation to Create Radically Successful Businesses. New York, Crown Business, 2011.
17. Start Your Own Construction and Contracting Business: Your Step-by-Step Guide to Success (StartUp Series), 3rd ed., The Staff of Entrepreneur Media. Inc. & Rich Mintzer, 2016.
18. Zahidy Abd-Hamid, Azlinna Azizan, Shahryar Sorooshian., Constructionpreneurship: Entrepreneurship Activity within Construction Industry. Aust. J. Basic & Appl. Sci., 2015, 9(9), pp. 51-55.